

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

151. atzinīgi vērtē Pagaidu komitejas saistībā ar iespējamo CIP veikto Eiropas valstu izmantošanu, lai pārvadātu un nelikumīgi turētu apcietinājumā gūstekņus, darbu un šīs komitejas ziņojumu, kura rezultātā Parlaments 2007. gada 14. februārī pieņēma rezolūciju šajā sakarā⁽¹⁾; pieprasa Eiropas Savienībai un dalībvalstīm kopīgi strādāt visos līmeņos, lai atklātu ārkārtas pārsūtīšanas darbības tagad un nākotnē; šajā sakarībā aicina komisāru *F. Frattini* ziņot Parlamentam par atbildēm uz savu 2007. gada 23. jūlija vēstuli Polijas un Rumānijas valdībai, prasot sniegt sīku informāciju par rezultātiem, kas gūti izmeklēšanā, kura notika abās minētajās valstīs, un par rezultātiem, kas gūti attiecībā uz anketu, kura visām ES dalībvalstīm tika nosūtīta par to attiecīgajiem terorisma apkarošanas tiesību aktiem, kā tika paziņots 2007. gada septembra plenārsēdē;

*

* *

152. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu un kandidātvalstu valdībām un parlamentiem, Apvienoto Nāciju Organizācijai, Eiropas Padomei, EDSO un šajā rezolūcijā minēto valstu un teritoriju valdībām.

(1) OV C 287 E, 29.11.2007., 309. lpp.

ES vēlēšanu novērošanas misijas

P6_TA(2008)0194

Eiropas Parlamenta 2008. gada 8. maija rezolūcija par ES vēlēšanu novērošanas misijām — mērķi, prakse un uzdevumi nākotnē (2007/2217(INI))

(2009/C 271 E/03)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un Starptautisko paktu par civilajām un politiskajām tiesībām, jo īpaši tā 25. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju un EDSO saistības, par kurām vienojās Kopenhāgenā 1990. gadā un Stambulas augstākā līmeņa sanāksmē 1999. gadā, kurā visas EDSO dalībvalstis apņēmas uz savām vēlēšanām uzaicināt starptautiskos novērotājus, jo īpaši Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroju (*ODIHR*),
- ņemot vērā Āfrikas Cilvēktiesību un tautu tiesību hartu un Amerikas Cilvēktiesību konvenciju,
- ņemot vērā Deklarāciju par starptautiskās vēlēšanu novērošanas principiem un Starptautisko vēlēšanu novērotāju rīcības kodeksu, ko apstiprināja ANO 2005. gada 27. oktobrī Ņujorkā,
- ņemot vērā visas vienošanās starp ES un trešām valstīm un šajās vienošanās iekļautās klauzulas par cilvēktiesībām un demokrātiju,
- ņemot vērā ES līguma 3., 6. un 11. pantu un EK līguma 3., 177., 179. pantu un 181.a punktu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, ko pasludināja 2007. gada 12. decembrī Strasbūrā⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 20. decembra Regulu (EK) Nr. 1889/2006 par finanšu instrumenta izveidi demokrātijas un cilvēktiesību atbalstam visā pasaulē⁽²⁾ (Eiropas Iniciatīva demokrātijai un cilvēktiesībām (*EIDHR*)),

(1) OV C 303, 14.12.2007., 1. lpp.

(2) OV L 386, 29.12.2006., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

- ņemot vērā Komisijas 2000. gada 11. aprīļa paziņojumu par ES palīdzību vēlēšanās un to uzraudzību (COM(2000)0191),
  - ņemot vērā 2001. gada 15. marta rezolūciju par Komisijas paziņojumu par ES palīdzību vēlēšanās un to uzraudzību ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā ES pamatnostādnes par vēlēšanu uzraudzību ⁽²⁾ un ES pamatnostādnes par kopējiem kritērijiem vēlēšanu novērotāju atlasei ⁽³⁾,
  - ņemot vērā Padomes dokumentu par palīdzību vēlēšanās un to uzraudzību ⁽⁴⁾,
  - ņemot vērā 2002. gada 25. aprīļa rezolūciju par Komisijas paziņojumu par Eiropas Savienības lomu cilvēktiesību un demokratizācijas veicināšanā trešās valstīs ⁽⁵⁾,
  - ņemot vērā ES gada pārskatus par cilvēktiesībām,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta gada ziņojumus par cilvēktiesību stāvokli pasaulē,
  - ņemot vērā ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas 2007. gada 21. novembra rezolūciju par vēlēšanām un vēlēšanu procesiem ĀKK un ES valstīs ⁽⁶⁾,
  - ņemot vērā Priekšsēdētāju konferences 2001. gada 8. novembra lēmumu, ar ko izveido Vēlēšanu koordinēšanas grupu (VKG) ⁽⁷⁾, 2005. gada 12. maija lēmumu par īstenošanas noteikumiem, ar kuriem reglamentē vēlēšanu novērošanas misijas ⁽⁸⁾, 2006. gada 21. septembra lēmumu par īstenošanas noteikumiem, ar kuriem reglamentē delegāciju darbu ⁽⁹⁾ un 2006. gada 8. jūnija lēmumu par pamatnostādņēm Eiropas Parlamenta vēlēšanu novērošanas delegācijām ⁽¹⁰⁾,
  - ņemot vērā sākotnējos paziņojumus un nobeiguma ziņojumus par ES vēlēšanu novērošanas misijām un tā vēlēšanu novērošanas delegāciju ziņojumus,
  - ņemot vērā VKG gada pārskatus,
  - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
  - ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas ziņojumu un Attīstības komitejas atzinumu (A6-0138/2008),
- A. tā kā vēlēšanas ir jāorganizē saskaņā ar starptautiski atzītiem standartiem;
- B. tā kā Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā ir noteikts, ka katram pilsonim vajadzētu būt tiesīgam, aizklāti balsojot, ievēlēt brīvi izvēlētos pārstāvjus periodiskās un nefalsificētās vēlēšanās, kam jānotiek uz vispārēju un vienlīdzīgu vēlēšanu tiesību pamata; šīs tiesības ir noteiktas arī visos citos starptautiskajos un reģionālajos cilvēktiesību dokumentos, kā arī ir būtisks patiesas demokrātijas elements, kuru ES atbalsta savos Līgumos;
- C. tā kā vēlēšanu novērošana sekmē vispārēju cilvēka pamattiesību veicināšanu un aizsardzību, proti, civilās un politiskās tiesības; un tā kā patiesi demokrātisks vēlēšanu process paredz vārda brīvības ievērošanu un brīvus plašsaziņas līdzekļus, tiesiskuma, tiesību dibināt politiskas partijas un sacensties par valsts amatpersonas pienākumu pildīšanu, nediskriminācijas un vienlīdzīgu tiesību visiem pilsoņiem, kā arī citu tādu cilvēka pamattiesību un brīvību ievērošanu, kuras EDSO dalībvalstis ir apņēmušās aizsargāt un veicināt;

⁽¹⁾ OV C 343, 5.12.2001., 270. lpp.

⁽²⁾ Padomes lēmums Nr. 9262/98 — PESC 157 — COHOM 6, 3.6.1998.

⁽³⁾ Padomes lēmums Nr. 8728/99 — PESC 165 — COHOM 4, 28.5.1999.

⁽⁴⁾ Padomes dokuments Nr. 9990/01 — PESC 236 — DEVGEN 103 — COHOM 17, 26.6.2001.

⁽⁵⁾ OV C 131 E, 5.6.2003., 147. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 58, 1.3.2008., 18. lpp.

⁽⁷⁾ PE 309/025/BUR.

⁽⁸⁾ PE 349/329/CPG/DEF.

⁽⁹⁾ PE 375/270/CPG/Rev1.

⁽¹⁰⁾ PE 375/117/CPG.

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

- D. tā kā starptautiskās vēlēšanu novērošanas mērķis ir vēlēšanu procesa likumīguma stiprināšana, palielinot sabiedrības uzticēšanos vēlēšanām, nepieļaujot vēlēšanu rezultātu viltošanu un atklāt to, kad tā rodas, kā arī analizējot, ziņojot un izvirzot ieteikumus visu vēlēšanu procesa aspektu uzlabošanai, pilnībā sadarbojoties ar mītnes zemi, jebkādu nesaskaņu atrisināšana un cilvēktiesību aizsardzība;
- E. tā kā vēlēšanu novērošana jaunās un attīstošās demokrātiskās valstīs ir ES prioritāte, kas parāda tās apņemšanos atbalstīt jaunās demokrātiskās valstis un valstis, kuras virzās pretim demokrātijai, lai veidotu stabilas demokrātiskās struktūras;
- F. tā kā, ņemot vērā 1999. gada 1. aprīlī Strasbūrā pieņemto ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas rezolūciju par ĀKK valstu un ES sadarbību un ES iesaistīšanos vēlēšanu procesā ĀKK valstīs, kā arī par Apvienotās asamblejas nozīmi⁽¹⁾, nabadzības samazināšanai, kas ir viens no ES attīstības politikas galvenajiem mērķiem, ir nepieciešama līdzdalības demokrātija, kā arī atbildīgas un nekorumpētas valdības;
- G. tā kā, ņemot vērā 2000. gada 23. jūnijā Kotonū noslēgto Partnerattiecību nolīgumu starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienu un tās dalībvalstīm, no otras puses⁽²⁾ (Kotonū nolīgums), ĀKK valstu un ES partnerattiecību mērķis ir aktīvi veicināt cilvēktiesības, demokratizācijas procesus, tiesiskuma stiprināšanu un labu pārvaldi;
- H. tā kā 2005. gadā ANO aizgādībā tika pieņemta Deklarācija par starptautiskās vēlēšanu novērošanas principiem un Starptautisko novērotāju rīcības kodekss, ko apstiprināja gan Komisija, gan Parlaments, kā arī 32 citas starptautiskas valsts un nevalstiskas organizācijas;
- I. tā kā minētajā deklarācijā uzsvērtie principi paredz pilnu kontroli, neatkarību un objektivitāti, pārredzamību un publicitāti, profesionalitāti, analīzi un konsultēšanu, mītnes valsts suverenitātes ievērošanu, arī vajadzību saņemt novērošanas uzaicinājumu, sadarbību dažādu novērošanas organizāciju starpā un neapšaubāmi nedemokrātisku vēlēšanu procesu atzīšanu par nelikumīgiem;
- J. tā kā kopš iepriekš minētā Komisijas paziņojuma pieņemšanas 2000. gada 11. aprīlī uz 32 valstīm Āfrikā, Āzijā un Latīņamerikā ir nosūtītas vairāk nekā 50 ES vēlēšanu novērošanas misijas; tā kā tomēr ir acīmredzami, ka daudz mazāks skaits ES vēlēšanu novērošanas misiju ir nosūtītas uz Vidusjūras reģiona dienvidu valstīm;
- K. tā kā ar EIDHR ietvaros ES vēlēšanu novērošanas misijām katru gadu tiek piešķirti vairāk nekā EUR 30 miljoni;
- L. tā kā konkrētā valstī, kurā ir notikušas vēlēšanas, demokrātiski ievēlētām parlamentam ir ierobežota vērtība, ja šai iestādei nav ievērojamu pilnvaru un ja izpildvaras ietekme uz to ir pārāk liela;
- M. tā kā ES vēlēšanu novērošanas jomā nākotnē vēl jārīsinā daži būtiski jautājumi, piemēram, elektroniskās balsošanas nozīmes pieaugums;
- N. tā kā iepriekšminētais Komisijas 2000. gada 11. aprīļa paziņojums bija pagrieziena punkts ES pieejā vēlēšanu novērošanai, nosakot vispusīgu metodoloģiju, kas aptver visu vēlēšanu procesu no pirmsvēlēšanu posma līdz pēcvēlēšanu posmam un kas ir bijusi veiksmīga, un ar kuras palīdzību ES ir kļuvusi par vadošo organizāciju starptautiskās vēlēšanu novērošanas jomā;
- O. tā kā ES vēlēšanu novērošanas misiju nosūtīšana ir ES ārpolitikas galvenais elements un it īpaši kopā ar palīdzību vēlēšanās veido nozīmīgu instrumentu vēlēšanu atbalstam, ņemot vērā ES apņemšanos veicināt demokrātijas vērtības, attīstību un mieru;

⁽¹⁾ OV C 271, 24.9.1999., 57. lpp.

⁽²⁾ OV L 317, 15.12.2000., 3. lpp.

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

- P. tā kā veiksmīgas vēlēšanas var notikt tikai tad, ja sabiedrībā tiek ilgtermiņā nostiprinātas demokrātiskās vērtības, ņemot vērā nepieciešamību panākt Eiropas konsensu par demokrātijas veicināšanu, notiek vēlēšanu un pilsoniskās sabiedrības izglītošana, ir izveidoti stipri cilvēktiesību atbalsta mehānismi, pastāv neatkarīga un plurālistiska pilsoniskā sabiedrība un likumdevēja vara ir nodalīta no izpildvaras;
- Q. tā kā vēlēšanu novērošana ir ilgtermiņa process, kas sastāv no trīs posmiem — pirmsvēlēšanu posma, vēlēšanu dienas un pēcvēlēšanu posma, un tā kā katrs no šiem periodiem ir rūpīgi un objektīvi jāanalizē, pamatojoties uz tiešiem datiem;
- R. tā kā, lai gan šo trīs periodu novērošanu var vadīt dažādi novērotāji, novērošanai ir jābūt vienotai un labi koordinētai;
- S. tā kā deputātu un bijušo deputātu ieguldījums vēlēšanu novērošanā ir neapšaubāms un papildina ES vēlēšanu novērošanas misiju sniegto ieguldījumu, tomēr tie vieni paši nevar sniegt precīzu vēlēšanu procesa vērtējumu;
- T. tā kā Parlamentam ir vadošā loma ES vēlēšanu novērošanas misijās, jo Eiropas Parlamenta deputātu izvirza par galveno novērotāju un vairumā gadījumu Eiropas Parlamenta vēlēšanu novērošanas delegācija tiek pilnībā iekļauta ES vēlēšanu novērošanas misiju struktūrā;
- U. tā kā ES vēlēšanu novērošanas misijām ir vajadzīgi saskaņotāki un vispusīgāki turpmākās uzraudzības pasākumi gan tehniskā, gan politiskā līmenī;
- V. tā kā, lai gan ir būtiski saglabāt ES vēlēšanu novērošanas misiju nosūtīšanas politiku situācijās, kurās ir iespējams uzdevumus pildīt neatkarīgi, visaptveroši un nodrošinot iesaistītā personāla drošību, ES nedrīkst būt pasīva attiecībā uz vēlēšanu norisi situācijās, kurās šādi nosacījumi nepastāv,
1. apliecina apņemšanos veicināt demokrātisko procesu attīstību, palielinot līdzdalību vēlēšanu novērošanā, turpmākās uzraudzības nodrošināšanā pēc vēlēšanu novērošanas misijām un parlamentu veikspējas palielināšanā;
  2. uzskata, ka vēlēšanu rīkošanu nevar uzskatīt par vienīgo demokrātijas radītāju, tomēr vēlēšanām, ja vien tiek nodrošināts politiskais plurālisms, pulcēšanās un biedrošanās brīvība, vārda brīvība, vienlīdzīga piekļuve plašsaziņas līdzekļiem, aizklāta balsošana un cilvēktiesību ievērošana, ir labvēlīga ietekme uz demokratizācijas procesu, kuru raksturo uzlabojumi saistībā ar pilsoniskajām brīvībām;
  3. uzsver, ka vēlēšanu novērošana jaunās un attīstošās demokrātiskās valstīs ir jāsauglabā kā prioritāte, jo šādas valstis parasti gūst visvairāk labuma no starptautiskās vēlēšanu novērošanas un turpmākajiem ieteikumiem attiecībā uz vēlēšanām;
  4. pauž nožēlu, ka ES joprojām nav kopējas, vispusīgas stratēģijas demokrātijas veicināšanai un mudina visas ES iestādes un dalībvalstis arī turpmāk censties panākt šādas stratēģijas pieņemšanu; šajā sakarā mudina visas ES iestādes un dalībvalstis vienoties, lai sagatavotu Eiropas konsensu par demokrātiju;
  5. ņemot to vērā, uzskata, ka vēlēšanu novērošana ir vienīgi pirmais solis demokrātijas virzienā un ka ir nepieciešami citi pienācīgi finansēti pasākumi un pēcvēlēšanu pasākumi demokrātijas veicināšanai, jo īpaši palielinot valstu parlamentu, politisko partiju, civildienesta, nevalstisko dalībnieku un pilsoniskās sabiedrības veikspēju, kā arī veicinot cilvēktiesības un labu pārvaldi; tādēļ aicina finanšu shēmas septiņu gadu laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam saglabāt ES vēlēšanu novērošanas misijām piešķiramos budžeta griestus 25 % apmērā no *EIDHR*, par kuriem vienojās Komisija; prasa Komisijai rezervēt šajā budžeta shēmā piešķirumus gaidāmo vēlēšanu sagatavošanas pasākumiem, arī vietējo vēlēšanu novērotāju apmācīšanai, vēlēšanu izglītošanai un citiem pasākumiem, kas ir būtiski brīvu un godīgu vēlēšanu veidošanai ilgtermiņā;
  6. atzinīgi vērtē *ODIHR*, kura novatoriskais darbs ir spēcīgi ietekmējis ES vēlēšanu novērošanas metodoloģiju;

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

7. Atzinīgi vērtē trešo valstu novērotāju piedalīšanos ES vēlēšanu novērošanas misijās no tādām valstīm, kā Šveice, Norvēģija un Kanāda;
8. atkārtoti apstiprina *ODIHR* vēlēšanu novērošanas misiju nozīmīgo lomu *EDSO* dalībvalstu teritorijā, uz kuru ES parasti nenosūta vēlēšanu novērošanas misijas; izsaka atzinību *ODIHR* par tā kvalitatīvo darbu un to, ka tas ievēro augstus pārredzamības un neatkarības standartus; pauž bažas par dažu tādu *EDSO* dalībvalstu paziņojumiem un darbību, kas apšaubā *ODIHR* pilnvaras un apdraud tā misiju efektivitāti, nodrošinājumu un efektivitāti; aicina *EDSO* dalībvalstis un Eiropadomi atbalstīt *ODIHR* stāvokli, to atzīstot par galveno vēlēšanu uzraudzības iestādi *EDSO* dalībvalstu teritorijā; īpaši nosoda to, ka nesen vairākas *EDSO* dalībvalstis ieviesa ierobežojumus attiecībā uz vēlēšanu novērošanas misiju ilgumu atteicās izsniegt vīzas vai arī kavēja to izsniegšanu novērotājiem, kas neļāva *ODIHR* īstenot tā pilnvaras;
9. norāda uz pievienoto vērtību, ko sniedz līdzdalība starptautiskās vēlēšanu novērošanas misijās *EDSO* dalībvalstu teritorijā kopā ar *EDSO/ODHIR*, *EDSO* Parlamentāro asambleju, Eiropas Padomes Parlamentāro asambleju un vajadzības gadījumā ar *NATO* Parlamentāro asambleju; uzskata, ka līdzdalību šajās misijās vajadzētu turpināt un pat palielināt; uzsver, cik nozīmīga ir pilnīga politiska koordinācija starp iesaistītajām iestādēm, jo īpaši saistībā ar to novērtējuma kvalitāti, neatkarības standartu ievērošanu, ilgtermiņa novērotāju secinājumiem un publisko paziņojumu saskaņotību;
10. atzinīgi vērtē ES vēlēšanu novērošanas misiju pozitīvos rezultātus demokrātisko procesu stiprināšanā, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas, labas pārvaldības, tiesiskuma veicināšanā un it īpaši vēlēšanu procesu nostiprināšanā visā pasaulē;
11. atgādina par Komisijas/Parlamenta 2007. gada 11. septembra semināra secinājumiem, kuros noteikts, ka metodoloģijas, identitātes un atpazīstamības dēļ ES vēlēšanu novērošanas misijām arī turpmāk vajadzētu darboties neatkarīgi no starptautiskajiem un valsts novērotājiem; uzskata, ka tas tomēr neizslēdz regulāru un ciešu sadarbību ar citām novērošanas organizācijām uz vietas, kā arī turpmāku ES atbalstu valsts un reģionālo novērošanas organizāciju veikspējas palielināšanai;
12. uzsver ES metodoloģijas panākumus, tomēr aicina Komisiju turpināt to uzlabot un atjaunot, iekļaujot vispāratzīto praksi un risinot jaunas problēmas;
13. uzsver, ka šie panākumi ir padarījuši ES par vadošo organizāciju starptautiskās vēlēšanu novērošanas jomā un ka koncentrēšanās uz ES vēlēšanu novērošanas misiju profesionālismu ievērojami veicina liela skaita augsti kvalificētu un pieredzējušu vēlēšanu ekspertu parādīšanos; uzsver, cik svarīgi ir aktīvi pieņemt darbā un apmācīt jaunus novērotājus, lai tādējādi nodrošinātu ES pieredzes vēlēšanu novērošanas jomā nodošanu; turklāt uzsver, ka ES vēlēšanu novērošanas misiju profesionālisms veicina ES ieguldījumu, nostiprinot pastāvīgu informētību par dažādiem demokrātisku vēlēšanu procesa veidojošiem elementiem; šajā sakarā uzskata, ka var ņemt vērā bijušo Eiropas Parlamenta deputātu īstermiņa un ilgtermiņa novērotāju pieredzi;
14. aicina Komisiju veikt atbilstošus pasākumus, lai papildus stiprinātu pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo novērotāju atbilstīgu līdzdalību vēlēšanu procesos;
15. uzsver, cik svarīgi ir, lai ES ilgtermiņa un īstermiņa novērotāji atturētos no uzvedības, kuru vietējie iedzīvotāji varētu uztvert kā aizbildniecisku, pārkumu izrādošu un vietējo kultūru necienošu; uzskata, ka šajā sakarā ES novērotājiem nepieciešamības gadījumā vajadzētu sadarboties ar vietējiem novērotājiem;
16. atzinīgi vērtē vispāratzīto praksi, kam raksturīga Eiropas Parlamenta deputātu iecelšana par ES vēlēšanu novērošanas misiju galvenajiem novērotājiem, aicina panākt, ka iecelšanas process ir skaidrs un pārredzams, lai nodrošinātu galvenā novērotāja uzticamību, un uzsver, ka, lai gan mandāta termiņa laikā viņi cieši sadarbojas ar Komisiju un citām ES iestādēm, viņiem vienmēr jāsauglabā skaidri noteikta neatkarība, kuru neapdraud iejaukšanās;
17. atzinīgi vērtē dzimumu vienlīdzības politiku novērotāju atlasē, kas ir pieņemta kā daļa no šīs metodoloģijas, arī izvēloties galveno novērotāju, neatkarīgi no misijā sagaidāmajām grūtībām;

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

18. uzskata, ka tādas valodas zināšanām, ko lieto valstī, kurā notiek vēlēšanas (piemēram, spāņu Bolīvijā), jābūt norādošam kritērijam, ieceļot novērotājus, jo spēja tieši sazināties ar vietējiem iedzīvotājiem atvieglo novērotāju izredzes pilnībā iepazīties ar attiecīgās valsts sociālo un politisko situāciju;
19. uzskata, ka pirmsvēlēšanu periodā pēc tikšanās ar kandidātiem un vēlēšanu komisijas amatpersonām novērotājiem jābūt iespējai tikties ar citām grupām valstī, kurā notiek vēlēšanas;
20. atzinīgi vērtē pozitīvo pieredzi, kas gūta no Parlamenta vēlēšanu novērošanas delegāciju līdzdalības ES vēlēšanu novērošanas misijās, jo šīs delegācijas nodrošina ievērojamu pievienoto vērtību misijām, piešķirot legimitāti to secinājumiem un pastiprinot to pamanāmību, taču uzsver, ka šo secinājumu ticamība ir atkarīga no metodoloģijas precīzas piemērošanas visos novērošanas procesa posmos;
21. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta Bijušo deputātu asociācijas veikto darbu, dibinot Starptautisko Vēlēšanu novērošanas institūtu kopā ar Kanādas parlamenta bijušajiem deputātiem un ASV Bijušo kongresmeņu asociāciju; atzīmē, ka Starptautisko Vēlēšanu novērošanas institūta locekļi ir novērojuši virkni vēlēšanu, un papildus norāda, ka visi pašreizējie Eiropas Parlamenta deputāti kādreiz būs bijušie deputāti un ka viņu zināšanas būs nenovērtējamas turpmākajai demokrātiskā procesa attīstībai;
22. aicina visus Eiropas Parlamenta deputātus, kas piedalās vēlēšanu novērošanas delegācijās, turpināt šādām delegācijām izstrādāto pamatnostādņu ievērošanu; uzsver, cik nozīmīgs ir rīcības kodekss starptautisko vēlēšanu novērotājiem, kas attiecas arī uz Eiropas Parlamenta deputātiem;
23. atzīst, ka vairākos gadījumos Eiropas Parlamenta novērotāju delegācija ir bijusi nepietiekami liela, un nolēm, ka šādos gadījumos var būt lietderīgi iesaistīt bijušos deputātus, lai kompensētu vajadzīgo dalībnieku skaitu; mudina Eiropas Parlamenta attiecīgās politiskās iestādes ņemt vērā šo ierosinājumu;
24. uzsver, ka politisko grupu vēlēšanu novērošanas delegācijas nepārstāv Parlamentu, un aicina šīs delegācijas atturēties no jebkādas rīcības, kas varētu mazināt uzticību oficiālajām Eiropas Parlamenta vēlēšanu novērošanas delegācijām un ES vēlēšanu novērošanas misijām un to atpazīstamību;
25. konstatē, ka sadarbība starp ES iestādēm un Komisiju kopumā ir bijusi pozitīva; tomēr pauž nožēlu, ka dažos gadījumos tā ir cietusi no nopietnas vienotības trūkuma, kas nākotnē jāuzlabo;
26. īpaši uzsver visu publisko paziņojumu, kas saistīti ar ES vēlēšanu novērošanas misiju secinājumiem, koordinēšanas svarīgumu un to, ka ir svarīgi nepieļaut paziņojumu veikšanu, pirms ES vēlēšanu novērošanas misija nav iepazīstinājusi ar savu sākotnējo paziņojumu, kā arī milzīgo preses konferences lomu uzticamības un pamanāmības nodrošināšanā, ja tajā pirmo reizi paziņo sākotnējo paziņojumu; aicina gan preses paziņojumus, gan ziņojumus par secinājumiem publicēt saskaņā ar grafiku, kurā ņemti vērā vēlēšanu jutīgie aspekti uz vietas;
27. lai uzlabotu Parlamenta un Padomes attiecības, iesaka Padomei piedalīties VKG sanāksmēs un Parlamentam piešķirt novērotāja statusu Padomes cilvēktiesību darba grupas (COHOM) sanāksmēs;
28. aicina Komisiju, risinot sarunas par asociācijas nolīgumiem vai stratēģiskajām partnerībām, izskatīt jautājumu par to, kā paredzēt iespēju organizēt vēlēšanu procesu novērošanu Vidusjūras reģiona valstīs un Tuvajos Austrumos;
29. uzskata, ka galvenais risināmais uzdevums ir ES vēlēšanu novērošanas misijām sekojošie efektīvie un uz rezultātiem orientētie pasākumi, nošķirot tehniskos un politiskos pasākumus, šajā procesā visos līmeņos iesaistot visas ES iestādes un dalībvalstis;
30. ierosina stingri pārbaudīt ES vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumu īstenošanu, jo īpaši gadījumos, kad netiek sniegta palīdzība vēlēšanās;

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

31. aicina visas ES iestādes, jo īpaši Padomi un dalībvalstu valdības ietvert ES vēlēšanu novērošanas misiju secinājumus un ieteikumus politiskajos dialogos ar iesaistītajām valstīm, kā arī demaršos, deklarācijās, rezolūcijās un paziņojumos;
32. aicina jo īpaši Komisiju iekļaut ES vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumus visos rīcības plānos attiecībā uz Eiropas kaimiņattiecību politikas partnervalstīm, uz kurām ir nosūtītas ES vēlēšanu novērošanas misijas;
33. aicina Komisiju pastāvīgi un pilnīgi izmantot šos ieteikumus, kad tā izstrādā valsts stratēģijas dokumentus vai gada rīcības programmas, kas saistītas ar Eiropas Attīstības fondu un ES ārējiem finanšu instrumentiem, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1905/2006, ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā ⁽¹⁾, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 24. oktobra Regulu (EK) Nr. 1638/2006, ar ko paredz vispārējos noteikumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta izveidošanai ⁽²⁾;
34. no vienas puses, nosoda pagātnē īstenoto praksi, kuras pamatā ir pieeja "turpināt ierastās attiecības" ar valstīm, kuru vēlēšanu procesus ES vēlēšanu novērošanas misijas ir nopietni kritizējušas, un, no otras puses, pauž nožēlu, ka ES ne vienmēr atzīst par likumīgām demokrātiski notikušas vēlēšanas, un uzskata, ka šīs nesaskaņas vājina trauslo demokrātijas ideju un ES tēlu šajās valstīs;
35. aicina Komisiju rūpīgi izvērtēt katras ES vēlēšanu novērošanas misijas rezultātus, ielāgot no tiem gūto mācību un nobeiguma ziņojumos skaidri norādīt metodoloģiskos ierobežojumus katrai ES vēlēšanu novērošanas misijai; turklāt aicina Komisiju darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu, ka ES vēlēšanu novērošanas misiju demokrātiskie sasniegumi (metodoloģija, tehniskā prakse, budžeta līdzekļi, vēlēšanu struktūras u. c.) netiek apšaubīti vai aizmirsti pēc vēlēšanu procesa beigām;
36. aicina Komisiju izpētīt specializētu novērošanas misiju izvēršanas iespējamību, lai sekotu vēlēšanu procesa dažiem svarīgiem aspektiem, piemēram, vēlēšanu tiesību aktu projektiem, vēlēšanu reģistrācijai un pēcvēlēšanu sūdzībām un iesniegumiem, ko dažos gadījumos ES vēlēšanu novērošanas misijas neaplūko vispusīgi;
37. ierosina sākt politisku dialogu gadījumos, kad netiek īstenoti ES vēlēšanu novērošanas misiju ieteikumi;
38. saskaņā ar iepriekšminēto punktu ierosina Eiropas Parlamentam piedalīties tāda jauna parlamenta atklāšanā, kura vēlēšanas ir tikušas novērotas, un stiprināt sadarbību ar šādu tikko ievēlētu parlamentu;
39. iesaka izstrādāt īpašu stratēģiju jauno demokrātiski ievēlētu parlamentu atbalstam, lai tādējādi nodrošinātu demokrātijas, tiesiskuma un labas pārvaldes ilgstošu nostiprināšanos;
40. šajā nolūkā ierosina, lai Parlaments izpētītu jaunievēlētu parlamentu darbības atbalsta veidus un instrumentus, īpašu uzmanību pievēršot jaunattīstības valstīm;
41. iesaka Komisijai ieviest citus mehānismus vēlēšanu procesa uzraudzīšanai tajos gadījumos, kad pilntiesīgas ES vēlēšanu novērošanas misijas nosūtīšana nav iespējama; aicina Padomi un Komisiju sagatavoties, lai izdarītu spēcīgus un laicīgus publiskus paziņojumus saistībā ar vēlēšanām šādos apstākļos;
42. uzskata, ka attiecībā uz tehniskajiem papildpasākumiem palīdzība vēlēšanās nozīmē nepieciešamās ilgtermiņa stratēģiskās saistības visā vēlēšanu cikla laikā, kas vislabāk mijiedarbojas ar ES vēlēšanu novērošanas misiju, kā arī uzskata, ka īpaša uzmanība jāpievērš vēlēšanu administratīvās iestādes neatkarības un likumības pastiprināšanai, kā arī pastāvīgas, bet ne *ad hoc* vēlēšanu komisijas izveides atbalstīšanai;

⁽¹⁾ OV L 378, 27.12.2006., 41. lpp.

⁽²⁾ OV L 310, 9.11.2006., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2008. gada 8. maijs

43. uzsver, ka Parlaments kā demokrātiski vēlēta Eiropas iestāde, ieņems īpašu vietu ES vēlēšanu novērošanas misiju turpmāko politisko papildpasākumu nodrošināšanā un it īpaši parlamentu veikspējas palielināšanā;
44. aicina, ja vien tas iespējams, nopietni ņemt vērā pievienoto vērtību, kas piemīt apspriedēm, sadarbībai un pieredzes apmaiņai starp Parlamentu un ĀKK parlamentārajām delegācijām un misijām plašākā ES ārējās darbības kontekstā un saistībā ar citu valstu un starptautiskajām novērošanas misijām. ierosina izveidot darba grupas, lai ļautu Āfrikas Savienības partneriem, piedaloties jaunajā ES un Āfrikas stratēģijā, gūt labumu no zināšanām vēlēšanu novērošanā un pieredzes, tāpat kā ES ir guvusi labumu no ODIHR/EDSO darba metodēm un pieredzes;
45. aicina izanalizēt apstākļus, kādos varētu organizēt īstermiņa vienotas vēlēšanu novērošanas delegācijas ar ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas, Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu parlamentārās asamblejas un Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārā asamblejas kolēģiem;
46. iesaka regulāri organizēt kopējas ĀKK un ES novērošanas misijas, ja vēlēšanas notiek ES;
47. uzskata, ka elektroniskajai balsošanai jau ir ārkārtīgi būtiska loma vēlēšanu procesos un ka tā arvien pieaugs, kas potenciāli radīs jauna veida vēlēšanu rezultātu viltšanu; mudina Komisiju veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu uzticamu šādu vēlēšanu novērošanu, un atbilstīgi apmācīt novērotājus šim mērķim;
48. aicina Eiropas Parlamentu pieņemt gada ziņojumu par ES vēlēšanu novērošanas misijām;
49. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ĀKK un ES Apvienotās parlamentārās asamblejas līdzpriekšsēdētājiem, Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu parlamentārās asamblejas priekšsēdētājam un Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārā asamblejas līdzpriekšsēdētājiem, Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas priekšsēdētājam, EDSO Parlamentārās asamblejas priekšsēdētājam un Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja direktoram.

Tirdzniecības un ekonomiskās attiecības ar Dienvidaustrumāzijas valstīm (ASEAN)

P6_TA(2008)0195

Eiropas Parlamenta 2008. gada 8. maija rezolūcija par tirdzniecību un ekonomiskajām attiecībām ar Dienvidaustrumu Āzijas valstu asociāciju (ASEAN) (2007/2265(INI))

(2009/C 271 E/04)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas par divpusējām tirdzniecības sarunām un jo īpaši 2007. gada 13. decembra rezolūciju par tirdzniecību un ekonomiskajām attiecībām ar Koreju ⁽¹⁾,
- ņemot vērā ASEAN hartu, kas parakstīta 2007. gada 20. novembrī trīspadsmitajā ASEAN augstākā līmeņa sanāksmē Singapūrā,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas par Birmu, no kurām pēdējās pieņemtas 2007. gada 6. septembrī un 27. septembrī ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2008. gada 15. janvāra rezolūciju par CARS 21: konkurētspējīgas autobūves nozares tiesisko regulējumu ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2007. gada 12. jūlija rezolūciju par TRIPS nolīgumu un zāļu pieejamību ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0629.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0384 un 0420.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2008)0007.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P6_TA(2007)0353.